

Posudek na bakalářskou práci Zuzany Čihákové: Postavení Homo (sapiens) neanderthalensis v rámci rodokmenu moderního člověka; Vývoj názorové platformy, 46 stran (včetně seznamu literatury), FHS UK, Praha, 2011

Za cíl své bakalářské práce si Zuzana Čiháková stanovila předložit co nejucelenější obraz druhu Homo (sapiens) neanderthalensis z pohledu antropologického, biologického i kulturně – sociálního a podat přehled vývoje vědeckých názorů na postavení člověka neandertálského v rámci rodokmenu moderních lidí (str. 2 – 3).

Zvolené téma je zajímavé a v paleoantropologii hojně diskutované, nicméně by mělo být v tomto případě vymezeno úžeji s ohledem na reálně dosažitelné cíle.

Na základě krátkého seznamu literatury, jejíž výčet nepředstavuje reprezentativní průřez pro pojednání sledované problematiky, není možné podat „ucelený obraz“ ve světle současných i starších poznatků oboru. Chybí hlubší diskuse a představený vývoj názorové platformy je velice kusý.

Text je napsán kultivovaným jazykem a prokazuje autorčinu schopnost srozumitelně vyložit získané poznatky. Kladně hodnotím zejména část věnovanou morfologii (str. 5ad), používání antropologicky korektních termínů (Inuité x Eskymáci, str. 5). Ocenění zaslouží práce s cizojazyčnou literaturou i autorčiny vlastní doprovodné fotografie.

Na druhou stranu však předložená práce vykazuje několik nedostatků formálních, obsahových i jazykových. Většinu z nich by se dalo předejít včasnou konzultací.

V následujícím výčtu jsou u jevů, které se v textu na několika místech opakují, uvedeny jen vybrané příklady:

Formální stránka:

nedostatečný počet použitých zdrojů – devět knih (souhrnné, přehledové práce) a jeden internetový server; absence studií z odborných časopisů; nereprezentativnost výběru; seznam literatury není řazen v abecedním pořadí

v poznámce pod čarou se objevují i odkazy na jména autorů, kteří v seznamu literatury nefigurují (v některých případech jde o tzv. „druhé autory“) – Wahl, J. (str. 8), Jöris, O. (str. 13, 19), Kölbl, S. (str. 19), Schmitz, R. (str. 25), Orschiedt, J. (str. 28), Bolus, M. (str. 29, 30, 36, 37), Haidle, M. (str. 36)

nejsou očíslovány kapitoly a subkapitoly

použité fotografie nejsou číslovány a není na ně v textu odkazováno

v práci chybí klíčová slova i anotace

v textu se některé odstavce vyskytují kurzívou, aniž by byl zřejmý důvod

v některých případech není důsledně odkazováno na zdroje (např. str. 6, druhá část prvního odstavce; str. 14, 1. řádek, Kým je zpochybňována lovecká schopnost neandertálců?)

Obsahová stránka:

postavení *druhu resp. poddruhu* Homo (sapiens) neanderhalensis, nikoliv rodu (první věta, str. 2) – v dalším textu již autorka s těmito termíny operuje správně, pochybení hned v první větě úvodu je ovšem poměrně nešťastné

předmětem diskuse není příbuzenství, ale *míra* této příbuznosti (str. 2)

datování *prehistorických* nálezů (nikoliv historických, např. str. 2 a 3)

objem mozkovny se udává v centimetrech krychlových, nikoliv čtverečních (str. 6 a dále)

soubor neandertálských fosilií není nejrozsáhlejší, větší je kolekce nálezů anatomicky moderních lidí

nedůslednost při uvádění jmen jednotlivých expertů – střídá se uvedení iniciály, celého křestního jména či je uvedeno pouze příjmení; mnohdy není napsáno jejich pracoviště či národnost (str. 3 *švédského* paleogenetika), podobně chybí územní upřesnění u některých lokalit (například str. 4)

veškerá dostupná fakta? (str. 3, 1. odstavec)

autorka od úvodu své práce používá sousloví Homo (sapiens) neanderhalensis, vysvětlení použití této závorčky je však až na str. 26; podobná situace je u termínu mitochondriální DNA – nejprve je pojednáván, teprve poté objasněn (str. 29ad)

na str. 28 se objevuje vedle druhu Homo erectus i Homo ergaster, aniž by (třeba v poznámkovém aparátu) byl jejich vzájemný vztah osvětlen; v textu nejsou diskutovány ani novější nálezy typu X - Woman

radiouhlíková metoda (str. 39)

nepřesné formulace: např. str. 15 naopak dle výzkumu – *jakého?*

str. 31, poslední odstavec, Proč velké rozdíly ve stavbě lebky vylučují genetické mísení?

str. 4 poslední stopy neandertálců – míněny fosílie, artefakty či otisky?

str. 15 archeologickými indiány (?)

str. 33 – u posledního odkazu na literaturu místo čísla stránky xxx

Jazyková stránka:

chybějící i nadbytečná interpunkce (pravidelně absence interpunkce před „**a to**“)

občasné chyby ve shodě přísudku s podmětem (str. 8 neandertálci žili; nárůst chyb od str. 29) a další gramatické chyby (str. 8 jeskynních x jeskyních; str. 39, 41 ranní x raní; str. 17 kozoroží x kozorožčí)

občasné překlepy, a to i v Obsahu či datu úvodního prohlášení o autorství (jiné: Le Moustier str. 4; Lyell x Leyll str. 22)

v práci se střídá psaní názvu hominidů s velkým a malým písmenem (např. str. 20, 23)

mnoho zeměpisných názvů by bylo lepší přepsat do české podoby, neboť jejich varianty jsou v české literatuře běžně používány (např. Tešik – taš, Výmar - str. 4; Sasko – Anhaltsko – str. 11)

str. 8 Brocovo a Wernickeovo centrum – obě napsány chybně

str. 33 svrchní paleolit x mladý paleolit

str. 34, řádek 22, proč pojednávána gracilní čelist zůstala předmětem spekulací?

nečeské formulace způsobené zřejmě překladem: např. poslední věta – str. 40; nově vykopány precizními metodami – str. 35, odpůrci schopnosti řeči u neandertálců – str. 9

nevědecké formulace („k jejich překvapení“ str. 41; „podmínky v půdě jednotlivých nalezišť“ str. 2).

Bakalářskou práci doporučuji k obhajobě s uvedenými výhradami a hodnotím ji známkou 2 – 3.

Mgr. Linda Hroníková, Ph.D.

V Praze 11.3. 2011